

Известно более 400 белорусских народных игр. В своей совокупности они синтезируют элементы фольклора, народного театра, трудового и воинского искусства. До настоящего времени в Белоруссии сохранилась большая группа игр с сельскохозяйственными и охотничьими сюжетами, которые с учетом некоторых поздних изменений могут быть отнесены к древнейшим славянским играм («Просо», «Редька», «Хорт», «Волк», «Крумкач» и др.)

Сохранились игры, сюжеты которых сложились под влиянием культовых и бытовых обрядов («Зязюля», «Лось», «Яшчур», «Млын», «В тура», «Стрела», «Мак» и др.). Определенный отпечаток на содержание белорусских народных игр наложили различные исторические события, отголоски древних обычаев и порядков, например панщины, рекрутской повинности, народных восстаний («Стрелец», «В казаков», «В пана», «Некрут» и др.). В некоторых играх нашли отражение представления скоморохов, кукольников («Медведь», «Каток», «Бег на ходулях» и др.). На тематике более поздних по времени возникновения игр сказалось развитие

промышленности («У шашу», «Железка», «Тягники» и др.)

В белорусских народных играх преобладают короткие перебежки, метания в цель и ловля предметов, силовая борьба.

Организация игр несложна, и, как правило, для них не требуется специальных площадок. Из традиционных игровых снарядов и приспособлений для народных игр можно выделить палки для метания (биты), палки для отбивания предметов в виде лопатки, кожаный или тряпичный мяч (апука), клюшки, чурки, обработанные косточки животных (бабки), чурку с заостренными концами («клёк»), деревянные круги - спилы дерева, металлические колышки («трэнцики»), деревянные шарики.

Лясь, лясь, уцякай!

Мэта: удасканалваць навыкі бегу, мяняючы тэмп і напрамак. Развіваць спрыт, хуткасць.

Апісанне гульні: дзеці ходзяць па пляцоўцы, збіраюць кветкі, плятуць вянкi. Некалькі дзяцей выконваюць ролю конікаў, яны стаяць у баку на некаторай адлегласці ад дзяцей. На словы:

Лясь, лясь, уцякай!

Цябе коні стопчуць.

А я коней не баюся

Па дарозе пракачуся.

дзеці ўцякаюць, конікі скачуць на палачцы і імкнуцца дагнаць іх.

Пры паўторы гульні дзеці і конікі мяняюцца ролямі.

Правілы гульні: уцякаць патрэбна толькі пасля слова «пакачуся», ігрок, якога дагоніць конік, часова выбывае з гульні.

Прэла-гарэла

Мэта: садзейнічае развіццю ўвагі, назіральнасці, інтуіцыі.

Месца правядзення: пляцоўка, зала.

Інвентар: набор невялікіх прадметаў (рознакаляровыя кубікі, шышкі).

Апісанне гульні: вядучы ў розных месцах хавае прадметы, гаворачы пры гэтым:

*Прэла-гарэла,
За мора ляцела,
А як прыляцела,
Дык недзе і села.
Хто першы знойдзе,
Той сабе возьме!*

Пасля гэтых слоў усе разбягаюцца па пляцоўцы і шукаюць схаваныя прадметы. Хто знойдзе больш за усіх, той і выйграў. Гульцы пачынаюць шукаць прадметы толькі пасля таго, як сказаны ўсе словы. У той час, калі вядучы хавае прадметы, усе павінны стаяць спіной да яго з заплюшчанымі вачыма.

У жмуркі

Мэта: практыкаваць у бегу з лоўляй і выкрутамі, ва ўменні хутка арыентавацца ў навакольным, развіваць вынослівасць,

Апісанне гульні: Кат у завязваюць хустачкай вочы.

- Кот, кот! На чым стаіш? - На дубе!

- За што трымаешся? - За сук!

- Што на суку - Вуллі!

- Што ў вуллях? - Пчолы!

- Што ў пчол? - Мёд!

- Каму мёд? - Мне ды сыну майму!

- А нам што? - Гліны на лапаце!

Пасля гэтых слоў дзеці спяваюць:

*Ну, кот Апанас, лаві тры гады нас!
Лаві нас хутчэй, не развязвай вачэй!*

Пасля гэтых слоў дзеці разбягаюцца ў розныя бакі. А кот Апанас пачынае лавіць дзяцей. Расставіць ён рукі і ходзіць туды і сюды. А ўсе іншыя бегаюць вакол ката, то дакрануцца да яго пальцам, то тузануць за адзенне. Толькі кот хоча схапіць каго-небудзь, а ўжо ўсе адбеглі ці схаваліся ў яго за спіной. Ды яшчэ ўсяляк дражняць ката. Да таго часу бегае кот, пакуль не схапіць каго-небудзь, хто не паспеў выкруціцца, Каго кот схапіў, той і замяняе яго – становіцца катом.

Правілы гульні: да каго дзіця-кот дакранецца рукой, лічыцца злоўленым.

Дзяржаўная ўстанова адукацыі
“Дзіцячы сад №2 г.Ельска”

Беларускія народныя гульні

